

Projektin numero: 2017-1-SI01 – KA202- 035580

Yrittäjyyden verkottuminen
NET-ENT-MODUULI
Opetussuunnitelma

Yhteisrahoitettu
Euroopan unionin
Erasmus+ -ohjelmasta

Sisältö: Yrittäjyys

Moduulin tavoitteena on kehittää yrittäjämäistä ajattelutapaa ja kulttuuria opiskelijoiden ja opettajien keskuudessa.

”Aloitekyky ja yrittäjyys voidaan määritellä laajasti kyvyksi **muuttaa ideat toimiksi**, ideoiksi, jotka tuottavat arvoa jollekin muulle kuin itsellesi (*Entre-Comp*-määritelmä).”

Ideoiden muuttaminen käytännöksi on NET-ENT-MODUULIN perusajatus. Erityisesti se antaa osallistujille mahdollisuuden **kokea luova prosessi** ideasta kaupallisesti menestyvään tuotteeseen. Itse prosessia ei tunneta etukäteen, kehitämme sitä jatkuvasti riippuen siitä, minne ideat vievät. Tiedämme kuitenkin **kehitettävät yrittäjätaitot** (osa 1) ja joitain tosiasioita, jotka meidän tulisi pitää mielessä **luodessamme kaupallisesti menestyvää tuotetta alustavasta ideasta** (osa 2).

Moduuli koostuu:

Osa 1	Henkilökohtainen kasvu ja yrittäjähenkisen ajattelun kehittäminen				
	Itsetuntemus ja omatehokkuus	Visio	Motivaatio ja sinnikkyys	Luovuus	Mahdollisuuksien löytäminen
Osa 2	Markkinoille menestyvän tuotteen (yrityksen) kehittäminen				
	Ideoiden luominen	Vahvista idea	Prototyypin muotoilu	Lopputuote	

Kaikki tämä on kuvattu yksityiskohtaisesti [oppaassa opiskelijoille](#). Käsikirja tukee koko prosessia; Käyttäjät voivat kuitenkin päättää itse, mitä työkaluja ja resursseja he käyttävät prosessin aikana. Se on seikkailu tuntemattomien polkujen kautta kohti yrittäjyyden suunnittelua ja menestystä, ja tässä seikkailussa olet oma navigoijasi, tutkijasi ja valmentajasi.

Menetelmä: Verkottuminen - Tietojen integrointi ja kokemuksellinen oppiminen

Moduulin tarkoituksena on yhdistää **kolmen eri ohjelman** (liiketoiminta ja markkinointi, teollinen ja graafinen suunnittelu, tuotanto) opettajat ja opiskelijat työskentelemään yhdessä kaupallisesti menestyvän tuotteen luomisprosessissa. Prosessin tietyissä vaiheissa odotamme myös, että edellä mainittujen alojen **asiantuntijoita** kutsutaan projektiin ja osallistumaan eri tavoin (sopeutetut luennot, mentorointi, haastattelut, oppiminen käytännöistä yrityksissä).

Tiimi yhdistää kolme erilaista työaluetta (suunnittelu, markkinointi, tuotanto) ja koostuu:

- kunkin alan / koulutusohjelman opettajista,
- kunkin alan / koulutusohjelman opiskelijoista,
- ammattilaisista / asiantuntijoista työmarkkinoilta (vähintään yksi jokaiselta osaamisalueelta tai tarpeiden mukaan).

Innovaatiot oppimisessa ja opettamisessa: Coaching

Opettajat eivät enää näy vain perinteisessä roolissaan. Heistä tulee **mentoreita/valmentajia** (coacheja) ja he käyttävät innovatiivisia opetusmenetelmiä oppimisprosessissaan. Idean arviointivaiheessa opettajan tulisi kutsua asiantuntijoita yrityksistä ja opettajia muista kouluista/ohjelmista mukaan oppimisprosessiin; tai tarvittaessa etsiä muita linkkejä, joista voi olla apua idean kehittämisessä. NET-ENT-moduulissa opettajat ja opiskelijat todella **luovat yhdessä oppimiskokemuksen** (muut ihmiset voivat myös osallistua siihen, jos siitä on hyötyä prosessille). Tämän innovatiivisen menetelmän toteuttamiseksi koulutuksessa tarvitaan **uusia lähestymistapoja opetukseen ja oppimiseen** (coaching – valmennusvälineet ja taidot). Opettajat voivat stimuloida ja rohkaista opiskelijoita. Heidän tulee luoda ammatilliset, innostavat ja tukevat suhteet opiskelijoihin ja tukea heitä prosessin ajan riittävin kysymyksiin (ensimmäisistä vaiheista edistymisen seurantaan ja lopullisen tavoitteen saavuttamiseen saakka). Kuvailemme tätä yksityiskohtaisesti opettajien oppaassa, josta löydät myös useita harjoituksia, jotka soveltuvat työskentelyyn opiskelijoiden kanssa (luku: Kouluttajan koulutus - Valmennus - Innovaatiot oppimisessa ja opettamisessa).

Opiskelijoilla on etuoikeus valita omia ideoitaan, joita he haluavat kehittää, mikä voi olla suuri motivaatiolähde. He kehittävät olennaisia taitoja ja asenteita, kuten luovuus, aloitekyky, yhteistyösuunnittelu, sitkeys, ryhmätyö, joustavuus, riskin ymmärtäminen ja vastuuntunto. Tämä auttaa heitä toteuttamaan ideansa käytännössä ja tulemaan itsevarmaksi kyetäkseen tyydyttämään todellisten markkinoiden tarpeet. Toinen moduuliin osallistumisen etu on tunnistaa **eri alueiden yhteistyön merkitys onnistuneen tuotteen tuottamisessa**. Jo kouluvuosinaan opiskelijat luovat tarvittavia yhteyksiä, jotka helpottavat tulevaisuudessa omien mikro- tai pienyritystensä avaamista (varhainen verkottuminen).

NET-ENT-moduulin kesto ja arviointi

Yllä olevassa taulukossa näet prosessin kullekin osalle suunniteltu tuntimäärä. Näitä numeroita voidaan kuitenkin muuttaa ja mukauttaa käyttäjän tarpeisiin. Tässä ehdotuksessa moduuli sisältää 100 tuntia ja 5 opintopistettä (20 tuntia – 1 opintopiste). Lisäksi käyttäjät voivat mukauttaa sitä minkä tahansa erityisvaatimusten mukaan.

Kaikki moduulin osanottajat (opiskelijat, opettajat ja ulkopuoliset asiantuntijat) hankkivat prosessin aikana tietyt taidot ja saavat osallistumistodistuksen.

On tärkeää osallistua prosessiin alkuperäisestä ideasta lopputuotteeseen. Arviointi ei ole eturintamassa.

Itselfreflektio prosessissa on tärkeämpää. Koko prosessin ajan meidän on jatkuvasti kysyttävä itseltämme:

Missä olemme matkalla päästäkseen tavoitteeseen?

Mitä muuta tarvitaan tavoitteen saavuttamiseksi?

Mihin kysymyksiin on vielä vastattava?

Ketä voimme kysyä, sisällyttää se oppimisprosessiin?

Keneltä muulta voimme oppia?

Voit arvioida osaamisia käyttäen *Entrecomp*-viitekehystä (*EntreComp Appendix: The full EntreComp framework*). Se on saatavilla *The Entrepreneurship Competence Framework* -julkaisun kautta (<https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/entrecomp-entrepreneurship-competence-framework>, sivut 23 – 35, sivu 18 ja 19).

NET-ENT-moduulin oppimateriaali - Oppikirjat ja käytännön esimerkit

- Opettajan käsikirja
- Opiskelijan käsikirja
- Digitaaliset työkalut opiskelijoille ja opettajille

Oppimateriaalit ovat saatavilla NET-ENT-hankkeen EU-sivuilla:

<http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/eplu-project-details/#project/6732d822-1b78-46a0-8135-c505f3917f02>

Hankkeen jälkeen

Voimme toteuttaa NET-ENT-moduulin:

- ♦ avoimena opetussuunnitelmana,
- ♦ projektityönä,
- ♦ valinnaisena sisältönä,
- ♦ kiinnostuksen kohteena,
- ♦ uraohjauksessa,
- ♦ jo olemassa olevissa ohjelmissa
- ♦ EU:n liikkuvuuksien kautta, jne.

NET-ENT-moduulin opetusohjelma

Kompetenssit	Oppimistavoite	Käsikirjan sisältö	Opetusmenetelmät Innovatiivisuus – valmennus- työkalut ja -taidot
Osa 1 - Henkilökohtainen kasvu ja yrittäjähenkisen ajattelun kehittäminen			
Itsetuntemus ja omatehokkuus Usko itseesi ja jatka kehittymistä <i>5 tuntia – joustavasti</i>	<ul style="list-style-type: none"> Oppija pystyy tunnistamaan ja arvioimaan omat vahvuutensa ja heikkoutensa. Oppija ottaa vastuun omasta menestyksestään / epäonnistumisestaan ja saavutettuihin tavoitteisiin. 	<ul style="list-style-type: none"> Viivyttely - Tunnista ja ylitä viivyttely Ajanhallinta - Aseta prioriteetit Ein sanominen Perfektionismi ja 20/80- periaate Itsensä johtaminen 	Valmennustyökalut (coaching): <ul style="list-style-type: none"> Osaamispylväs Arvot Coaching-taidot: <ul style="list-style-type: none"> Kuunteleminen, Kysyminen, Tiivistäminen, Peilaus
Visio Tee töitä saavuttaaksesi tulevaisuuden visiosi <i>5 tuntia – joustavasti</i>	<ul style="list-style-type: none"> Oppija tuntee ja käyttää tekniikoita ja työkaluja vision kehittämiseen ja ideoiden muuttamiseen käytännöksi. 	<ul style="list-style-type: none"> Vision kehittäminen Suunta ja tarkoitus Arvot Yrittäjämäisen vision kehittäminen 	Valmennustyökalut (coaching) <ul style="list-style-type: none"> SMART-tavoitteet Toiminnan suunnittelu Päätöksenteko Arvot Coaching-taidot: <ul style="list-style-type: none"> Kuunteleminen, Kysyminen, Tiivistäminen, Peilaus
Motivaatio ja sinnikkyys Pysy tarkkana äläkä anna periksi <i>5 tuntia - joustavasti</i>	Oppija on: <ul style="list-style-type: none"> päättänyt muuttaa ideat toimiksi, ja on valmis olemaan kärsivällinen ja pyrkiä jatkuvasti saavuttamaan pitkäaikaisia yksilöllisiä tai ryhmätavoitteita, motivoitunut ja kehittänyt sitkeyttä asioiden ratkaisemisessa epävarmuustekijöistä ja väliaikaisista epäonnistumisista huolimatta. 	<ul style="list-style-type: none"> Motivaation ja sinnikkyuden merkitys Menestysvinkkejä 	Valmennustyökalut (coaching) <ul style="list-style-type: none"> SMART-tavoitteet Toiminnan suunnittelu Päätöksenteko Arvot Coaching-taidot: <ul style="list-style-type: none"> Kuunteleminen, Kysyminen, Tiivistäminen, Peilaus
Luovuus Kehitä luovia ja tarkoituksenmukaisia ideoita <i>5 tuntia - joustavasti</i>	Oppija voi: <ul style="list-style-type: none"> kehittää ideoita ja mahdollisuuksia luoda arvoa, tarjota parempia ratkaisuja kuin nykyiset ja luoda uusia haasteita, tutkia ja kokeilla innovatiivisia lähestymistapoja, Yhdistää tietoa ja resursseja arvokkaiden vaikutusten saavuttamiseksi. 	<ul style="list-style-type: none"> Luovuus Luovuus ja yrittäjämäinen ajattelu Yrittäjämäinen ajattelutapa Mikä vähentää luovuutta? Mikä lisää luovuutta? Innovaatiomoottori 	Coaching-taidot: <ul style="list-style-type: none"> Kuunteleminen Kysyminen Tiivistäminen Peilaus
Mahdollisuuksien löytäminen Käytä mielikuvitustasi ja kykyjäsi tunnistaaaksesi mahdollisuuksia arvon luomiselle <i>5 tuntia - joustavasti</i>	<ul style="list-style-type: none"> Oppija pystyy tunnistamaan ja hyödyntämään mahdollisuuksia luoda arvoa tunnistamalla tarpeet ja haasteet, jotka on kohdattava. 	<ul style="list-style-type: none"> Mahdollisuuksien tarkkailu keskeisenä yrittäjyyden osaamisena 	Coaching-taidot: <ul style="list-style-type: none"> Kuunteleminen Kysyminen Tiivistäminen Peilaus

Kompetenssit	Oppimistavoite	Käsikirjan sisältö	Opetusmenetelmät Innovatiivisuus – valmennus- työkalut ja -taidot
Osa 2 - Markkinoille menestyvän tuotteen (yrityksen) kehittäminen			
Ideoiden luominen Aloitteen ottaminen <i>5 tuntia - joustavasti</i>	<ul style="list-style-type: none"> Oppija on motivoitunut tekemään asioita, hän on oma-aloitteinen ja halukas saamaan asiat hoidettua itsenäisesti 	<ul style="list-style-type: none"> Ideoiden löytäminen Oman potentiaalinen kasvattaminen <i>Design Thinking</i> -ajattelu 	Coaching-taidot – käytä aina: <ul style="list-style-type: none"> Kuunteleminen Kysyminen Tiivistäminen Peilaus <ul style="list-style-type: none"> Riippumattoman tiedon hankkiminen Aivoriihi Lotus Blossom Ideoiden tulostaulu Kuusi ajattelevaa hattua Design thinking Mindmap-harjoitus Oman idean pitchaus
Vahvista idea (suunnittelu, markkinointi ja tuotanto) Ideoiden vahvistaminen Yhdessä työskentely <i>10 tuntia - joustavasti</i>	Oppija pystyy: <ul style="list-style-type: none"> tunnistamaan ja valitsemaan mahdollisuudet luoda arvoa tunnistamalla tarpeet ja haasteet, jotka on kohdattava, erottamaan suunnittelun, markkinoinnin ja tuotannon näkökulmat uusien tuotteiden kehittämisprosessissa ja ymmärtämään niiden roolin menestyksen saavuttamisessa, Valitsemaan työtoverit ja kokoamaan suurempi joukkue halutun tavoitteen saavuttamiseksi. 	<ul style="list-style-type: none"> Ideoiden arviointi yleisesti Markkinointinäkökulma Suunnittelunäkökulma Tuotantonäkökulma 	
Prototyyppien muotoilu Suunnittelu ja hallinnointi Epävarmuuden, monitulkintaisuuden ja riskin sietäminen <i>40 tuntia - joustavasti</i>	<ul style="list-style-type: none"> Oppija pystyy suunnittelemaan ja hallitsemaan kaupallisesti menestyvän tuotteen luomisprosessia IDEASTA PROTOTYYPKSI ja pystyy hiomaan sitä tarvittaessa. Oppija pystyy kohtaamaan epävarmuuden, epäselvyyden ja riskin. Hän osaa hyväksyä epäonnistumisen mahdollisuutena oppia. 	<ul style="list-style-type: none"> Prototyyppien rooli Prototyyppien luominen - digitaalinen, virtuaalinen, fyysinen Resurssit - Materiaalit ja varusteet Käyttäjättestaus Rahoituksen hankkiminen 	
Lopputuote Oppiminen kokemuksen kautta <i>20 tuntia - joustavasti</i>	<ul style="list-style-type: none"> Oppija pystyy oppimaan kokemuksen kautta uusien tuotteiden kehittämisprosessissa. Oppija pystyy esittämään idean (tuote/palvelu) ja sen kilpailuedun vakuuttavasti ja itsevarmasti. 	<ul style="list-style-type: none"> Oman idean pitchaus 	
<ul style="list-style-type: none"> Alojenvälisyys - sisältää opettajia, opiskelijoita ja asiantuntijoita eri aloilta Kansainvälisyys - kokemusten jakaminen ja yhteistyö muiden hankkeeseen osallistuvien maiden kanssa prosessin eri vaiheissa Kaksikielisyys, monikielisyys - kyky kommunikoida (kirjoittaa ja puhua) vieraalla kielellä ja käyttää ulkomaista kirjallisuutta Kokemusoppiminen – oppiminen kokemuksen kautta, "oppiminen tekemisen pohdinnan kautta" 			

Hankitut osaamiset – sertifikaatit

Opettajien osallistumistodistus

.....
on saanut tämän todistuksen osallistumisestaan

NET-ENT-MODUULIIN
saavuttaen seuraavat tulokset:

- ymmärrys valmentajan (coaching) roolista valmentajana/opettajana
- kyky valita sopivat valmennusvälineet
- kiinnostus kehittää muita ihmisiä
- sitoutuminen valmennusprosessiin
- halu jakaa valmentajan oppimisen organisaatiossaan
- valmennustaitojen ja yrittäjänovaatioiden kehittäminen

Ulkopuolisten asiantuntijoiden osallistumistodistus

.....
on saanut tämän todistuksen osallistumisestaan

NET-ENT-MODUULIIN,
tarjoten seuraavan osaamisen:

- tiedon siirtäminen kokeneelta ihmiseltä oppivalle henkilölle
- opiskelijoiden tukeminen teoreettisen ja muun erilaisen tiedon siirtämisessä käytännön käyttöön
- jatkuva tuki opiskelijoille konkreettisisa esimerkeissä tuotekehityksestä ideasta lopputuotteeseen
- koulutuksen yhdistäminen työmarkkinoihin
- pitkäaikainen tiedonvaihto, yhteistyö ja verkottuminen

Osallistumistodistus opiskelijoille

.....
on saanut tämän todistuksen osallistumisestaan
NET-ENT-MODUULIIN,
saavuttaen seuraavat oppimistulokset:

Osa 1 - Henkilökohtainen kasvu ja yrittäjähenkisen ajattelun kehittäminen

- Oppija pystyy tunnistamaan ja arvioimaan omat vahvuutensa ja heikkoutensa.
- Oppija ottaa vastuun omasta menestyksestään/epäonnistumisestaan ja saavutetuista tavoitteista.
- Oppija tuntee ja käyttää tekniikoita ja työkaluja vision kehittämiseen ja ideoiden muuttamiseen käytännöksi.
- Oppija on:
  - ◆ päättänyt muuttaa ideat toimiksi,
  - ◆ valmis olemaan kärsivällinen ja pyrkimään edelleen saavuttamaan pitkäaikaisia yksilöllisiä tai ryhmätavoitteita,
  - ◆ motivoitunut ja kehittänyt sitkeyttään asioiden ratkaisemisessa epävarmuustekijöistä ja väliaikaisista epäonnistumisista huolimatta.
- Oppija voi:
  - ◆ kehittää ideoita ja mahdollisuuksia luoda arvoa, tarjota parempia ratkaisuja kuin nykyiset ja luoda uusia haasteita,
  - ◆ tutkia ja kokeilla innovatiivisia lähestymistapoja,
  - ◆ yhdistää tieto ja resursseja arvokkaiden vaikutusten saavuttamiseksi.
- Oppija pystyy tunnistamaan ja hyödyntämään mahdollisuuksia luoda arvoa tunnistamalla tarpeet ja kohdattavat haasteet.

Osa 2 - Markkinoille menestyvän tuotteen (yrityksen) kehittäminen

- Oppija on motivoitunut tekemään asioita, hän on oma-aloitteinen ja halukas hoitamaan asiat itsenäisesti.
- Oppija pystyy:
  - ◆ tunnistamaan ja valitsemaan mahdollisuudet luoda arvoa tunnistamalla tarpeet ja haasteet, jotka on kohdattava,
  - ◆ erottamaan suunnittelun, markkinoinnin ja tuotannon näkökohdat uusien tuotteiden kehitysprosessissa ja ymmärtämään niiden roolin menestyksen saavuttamisessa,
  - ◆ valitsemaan työtoverit ja kokoamaan suurempi joukkue halutun tavoitteen saavuttamiseksi.
- Oppija pystyy suunnittelemaan ja hallitsemaan kaupallisesti menestyvän tuotteen luomisprosessia IDEASTA PROTOTYYPIKSI ja pystyy hiomaan sitä tarvittaessa.
- Oppija pystyy kohtaamaan epävarmuuden, epäselvyydet ja riskit. Hän osaa hyväksyä epäonnistumisen mahdollisuutena oppia.
- Oppija pystyy oppimaan kokemuksen kautta uusien tuotteiden kehittämisprosessissa.
- Oppija pystyy esittämään idean (tuote/palvelu) ja sen kilpailuedun vakuuttavasti ja varmasti.

